

המשך הסיפור של יוסף באו

חמש שנים היה יוסף באו בגטו ובמחנות העבודה.

בגטו קרקוב ובמחנה פלשוב אליו הועבר הצטווה יוסף ע"י הגרמנים לעבוד בתור גרפיקאי ושרטט ובסתר צייר, כתב ותעד את כל מה שראו עיניו: "ביום אחד, בתחילת האביב, ציירתי כמה שלטים בשביל משטרת היהודים. עבור העבודה הזאת קיבלתי... ביצה. מה עושים בביצה? איך אוכלים אותה?... אחד השוטרים הציע לי פתרון, המתאים לאותם הימים נטולי-ההגיון: שבר את הקליפה ושפך את תוכנה ישר על פח לוחט של תנור-הפחם שעמד באמצע החדר. את הביצה השרופה והמלוכלכת, גירד בכפית על חתיכת עיתון, נתן לי ואמר: "תאכל, תאכל, זה טוב מאוד – בתיאבון!" למרות הרעב, לא נגעתי במטעם המפתה, רק רצתי לאבא, כדי לכבדו בארוחת-הבוקר המיוחדת... אבל לא פגשתי אותו. פניתי למנהל הצריף: "איפה אבא שלי?" והוא ענה לי במילה גלמודה: "הלך".

האומנות הצילה את חייו של יוסף באו ובזכותה הצליח להציל מאות אנשים, כשזייף למענם תעודות שבאמצעותן יכלו לברוח. לימים, כשנשאל מדוע לא זייף לעצמו תעודה, אמר: "אם הייתי יוצא, מי היה עושה?"

במחנה פלאשוב הכיר את אשתו רבקה, והם התחתנו בסתר בתוך מחנה הנשים. אירוע זה נבחר להיות מיוצג בסרט המפורסם: "רשימת שינדלר".

יוסף באו איבד במהלך השואה כמעט את כל משפחתו: אמו-צילה נרצחה בברגן בלזן אביו- אברהם נרצח למול עיניו של אבינו במחנה הריכוז פלאשוב, ואחיו איז'ו נרצח בגטו קרקוב. אחיו מרצל ניצל.

כששחרר מהמחנה חזר יוסף באו מוכה וחבול לקרקוב, לראות מי נותר בחיים. הבית נשאר במקומו, אך איש מבני המשפחה לא חזר לשם. שומר הבית הפולני תפס את דירת המשפחה ויוסף מצא דיור זמני אצל שכנים. הוא המשיך את לימודיו באוניברסיטה ומיד ערך תערוכת ציורים שצייר בתוך המחנות. למחייתו עבד כמעצב, גרפיקאי וקריקטוריסט בשלושה עיתונים. כמו כן הוציא לאור ספר שירה ואיורים. יוסף, רבקה ובתם בת השלוש עלו ארצה בשנת 1950.

יוסף באו גויס בארץ ליחידה סודית של חיל המודיעין, שם באו לידי ביטוי כישרונות הציור והרישום שלו. מעולם לא דיבר על פעילויותיו אלה. בשנות החמישים פתח סטודיו לגרפיקה ואולפן לסרטים מצוירים. שם יצר פרסומות, סרטי אנימציה וכתורות עבור רוב הסרטים שנוצרו אז בארץ. מהסטודיו הצנוע שלו יצאו אז כתורות לסרטים כמו: "שמונה בעקבות אחד", "קזבלן", "סאלח שבת", "עמוד האש", "הם היו עשרה" ועוד רבים אחרים. תשדירי הפרסומת שיצר באנימציה הופיעו בקולנוע ובטלוויזיה. הוא כתב, אייר, ערך והוציא לאור שמונה ספרים בעברית ובפולנית. לרבקה ויוסף באו נולדו שתי בנות וארבעה נכדים. יוסף באו נפטר בי"ג סיוון תשס"ב.

יוסף באו היה איש רב פעלים: צייר, מאייר, גרפיקאי, קריקטוריסט, מחלוצי האנימטורים בארץ. באו היה פילוסוף של המילה העברית. רוב פעלו במסגרת 'המוסד' נותר לפי שעה בגדר סוד אך האיש תרם רבות לביטחון המדינה. במסגרת תפקידו כגרפיקאי ב'מוסד' זייף תעודות שונות ביניהן תעודות שיועדו לאלי כהן, המרגל שלנו בסוריה, ולהבדיל - לאייכמן. יוסף מעולם לא דיבר על פעולותיו אלה.

זהו סיפור של בחירה בחיים. יהודי שהשתחרר כשאין לו כמעט איש בעולם, קם מעפר ובזכות השקפת עולם אופטימית, הרבה הומור ואהבה, התמקד בבניית חיים חדשים, חיי יצירה להתפאר.